

Onderwerp:

Beantwoording van de schriftelijke vragen van het raadslid C.M. Zeegers (D66) over de natuur goed in kaart gebracht.

Portefeuillehouder: B. Wijbenga-van Nieuwenhuizen

Aan de Gemeenteraad.

Op 1 december 2021 stelde C.M. Zeegers (D66) ons schriftelijke vragen over de natuur goed in kaart gebracht. (20bb018234)

Inleidend wordt door het raadslid gesteld:

“Begin 2014 is de Natuurkaart Rotterdam vastgesteld.¹ In de Natuurkaart zijn de ecologische ambities van Rotterdam opgenomen, evenals de belangrijke kerngebieden en groene verbindingen van de stad. De Rotterdamse Natuurkaart is een lokale uitwerking van een meer provinciale en regionale groenstructuur. Met de Natuurkaart willen we de ecologische structuur van de stad verbeteren. Kwetsbare planten en dieren krijgen zo meer leefruimte en meer mogelijkheden om zich, via de groene verbindingen, te verspreiden naar andere gebieden in de stad. Dit maakt de Natuurkaart een belangrijk beleidskader om de biodiversiteit van Rotterdam op peil te houden of zelfs te verbeteren.

Anno 2020 zien we dat er al mooie resultaten zijn geboekt met ruim 9 hectare extra groen vanaf 2018. Goed ook dat het college voortbouwt op deze groene ambities, de zeven stadsprojecten zijn daar een mooi voorbeeld van. Tegelijk bouwen we in Rotterdam ook stevig door en dit heeft natuurlijk de nodige gevolgen voor de groenstructuren van de stad. Voor D66 is het van belang dat we in de stad op zoek blijven naar de juiste balans tussen groen en bebouwing en juist daarbij helpt de Natuurkaart.”

Hieronder volgen de vragen en onze beantwoording:

Vraag 1:

Wat is de huidige ecologische status van Rotterdam? Is het college daar tevreden over? En waar ligt er ruimte voor verbetering?

Antwoord:

Het college vindt een goede biodiversiteit in en rond de stad van groot belang. Daarom heeft het college ook opdracht gegeven tot het opstellen van een Uitvoeringsagenda Biodiversiteit, die in december 2020 door het college is vastgesteld en aan uw raad is toegezonden (20bb18585). Dit document vormt het nieuwe kader voor de biodiversiteit in Rotterdam. In de Uitvoeringsagenda Biodiversiteit is een voorstel voor een monitoringssysteem en nulmeting opgenomen, iets wat op basis van de Natuurkaart uit 2014 nog niet voorhanden was.

In Rotterdam zijn de afgelopen jaren alleen beschermde soorten fauna en flora gemonitord en dan alleen in relatie tot bouw- en ontwikkellocaties. We voldoen daarmee weliswaar aan onze wettelijke verplichtingen, maar deze gegevens zijn te incidenteel en pleksgewijs om als monitor te kunnen dienen voor de stad. Op basis van deze gegevens kunnen we geen ecologische status van Rotterdam formuleren. Met de Uitvoeringsagenda Biodiversiteit gaan we over naar een monitoring die dat wel mogelijk maakt. In 2021 zal hiervoor een stadsbrede nulmeting plaatsvinden en in de vijf jaren daarop zal die meting herhaald worden. In feite kunnen we pas na de nulmeting de ecologische status gefundeerd weergeven.

Vraag 2:

Hoe ziet de ecologische hoofdstructuur zoals is opgenomen in bijlage 3 van de Natuurkaart er anno 2020 uit?

Antwoord:

In de Uitvoeringsagenda Biodiversiteit is dezelfde ecologische hoofdstructuur opgenomen als in de Natuurkaart van 2014. Deze kaart is geactualiseerd, daarbij zijn ook drie nieuwe ecologische verbindingen opgenomen:

- verbinding eiland van Brienoord-park de twee heuvels (uitvoering);
- verbinding Heemraadsingel-Vroesenpark (voorbereiding);
- de Steilrand (voorbereiding).

Naast deze ecologische verbindingen wordt ook de groene invulling van de zeven grote stadsprojecten aan de ecologische hoofdstructuur toegevoegd.

Vraag 3:

Zijn de potentiële natuurwaarden zoals opgenomen in de Natuurkaart nu, zes jaar later, bereikt? Zo nee, waarom niet?

Vraag 4:

Zijn alle ecologische verbindingen uit bijlage 4 van de Natuurkaart geïmplementeerd? Zo nee, welke schakels ontbreken nog en welke stappen gaat het college zetten om deze alsnog toe te voegen?

Vraag 5:

Zijn de Groene Marathon en de Groene Loper van pagina 38 uit de Natuurkaart volledig geïmplementeerd? Zo nee, waar moet er nog verder vergroend worden?

Antwoord vragen 3, 4 en 5:

De potentiële natuurwaarden die in de Natuurkaart zijn opgenomen betreffen met name ecologische verbindingen tussen en binnen bestaande groene gebieden en enkele nieuwe gebieden. De afgelopen jaren zijn veel projecten uitgevoerd met behulp van de Natuurkaart. Zowel in het beheer als in de inrichting van de groene en blauwe openbare ruimte wordt de Natuurkaart geraadpleegd. Zo worden alleen al in IJsselmonde tientallen verschillende maairegimes toegepast met als doel de biodiversiteit te bevorderen.

De in de Natuurkaart 2014 genoemde verwachtingswaarde of potentiële ecologische waarde is aangegeven op wijkniveau, niet per verbinding. Het doel van de Natuurkaart was om een analyse te leveren die geraadpleegd kan worden bij beheer en planvorming, voor te ontwikkelen natuurwaarden en toetsing aan de (destijds geldende) flora- en faunawet. Omdat in veel situaties niet is gemonitord kunnen we nu niet precies zeggen of die natuurwaarden zijn bereikt. Dat is ook de reden waarom monitoring en nulmeting (zie bij vraag 1) een belangrijke plaats innemen in de Uitvoeringsagenda Biodiversiteit. De monitoring die in 2021 wordt gestart, wordt uitgevoerd op het niveau van biotopen (beplantingstypen of vegetatietypen). Aan de biotopen worden de ambassadeurssoorten gekoppeld. Dat kan andere soorten betreffen dan in de natuurkaart 2014 aangegeven. Naast deze specifieke soorten zullen ook meer algemene, goed herkenbare soorten gevolgd gaan worden met als doel de Rotterdammers te stimuleren mee te tellen in de monitoring.

Zowel de Groene Marathon als de Groene Loper zijn niet als zodanig bijgehouden op voortgang. Het betreft initiatieven vanuit bewoners. Als gemeente hebben wij ons de laatste jaren vooral ingezet op het realiseren van drie ecologische verbindingen die ontbrekende schakels in het stedelijke groennetwerk realiseren. Over de voortgang van deze drie verbindingen hebben wij uw raad in december 2020 geïnformeerd (20bb18666). Tevens rapporteren wij jaarlijks via het programma Rotterdam gaat voor groen!, waarmee wij werken aan de realisatie van het collegetarget om 20 hectare groen toe te voegen aan de stad.

Vraag 6:

Op pagina 15 tot en met 17 en op pagina 22 tot en met 25 van de Natuurkaart zien we een aantal ambassadeurssoorten bijbehorend aan de verschillende typologieën van de wijken in de stad. Kan het college per ambassadeursoort aangeven in hoeverre de populatie het beter is gaan doen ten aanzien van de periode voorafgaand aan de inzet van het college voor een verbeterde ecologische status in Rotterdam?

Antwoord:

Zoals in de beantwoording van vraag 1 is aangegeven, is monitoring van flora en fauna de afgelopen jaren alleen uitgevoerd bij bouwprojecten. Daardoor hebben we helaas geen overzicht van de ontwikkeling van populaties. De beschikbare monitoring betreft deels soorten die niet zijn bijgehouden en deels waarvan de telreeks te kort is om betrouwbare uitspraken te doen over toe- of afname van de populatie. In de uitwerking van de Uitvoeringsagenda Biodiversiteit is een voorstel opgenomen voor monitoring waarbij voor nog nader te bepalen ambassadeurssoorten eerst een nulmeting wordt uitgevoerd waarna deze jaarlijks gemonitord wordt.

Vraag 7:

In hoeverre is er uitvoering gegeven aan de verschillende handelingsperspectieven zoals opgenomen op pagina 26 van de Natuurkaart?

- **Graag beantwoording per aangegeven tussenkopjes; Projecten voor aanleg nieuwe natuur in Rotterdam, Aanleg nieuwe natuur door**

samenwerkingsverbanden van andere partijen, Stimulering vergroening van de stad door de gemeente Rotterdam, Ontwikkeling natuurwaarden d.m.v. aangepast beheer door gemeente Rotterdam, Vervolg met uitwerkingen voor stadsdelen of wijken.

Antwoord:

Projecten voor aanleg nieuwe natuur in Rotterdam:

- Natuur- en recreatieplan Schieveen (i.s.m. stadsregio Rotterdam en provincie Zuid-Holland): weidevogels en ecologische verbinding (in voorbereiding);
- Natuur- en recreatieplan Vlinderstrik (onderdeel PMR 750 ha i.s.m. provincie Zuid-Holland en het Rijk): weide en akkernatuur en ecologische verbinding; (goeddeels uitgevoerd);
- Oranjabonnen (i.s.m. stadsregio Rotterdam, hoogheemraadschap van Delfland en provincie Zuid-Holland): ecologische verbinding door Oranjabuitenpolder en Bonnenpolder en vispaaiplaats (in voorbereiding);
- Blauwe Verbinding (i.s.m. provincie Zuid-Holland, stadsregio Rotterdam, waterschap Hollandse Delta, het Rijk, gemeente Barendrecht, gemeente Albrandswaard en recreatieschap IJsselmonde): natte ecologische verbinding (gerealiseerd);
- Studie ecologische verbinding tussen Lage Bergse Bos en Kralingse Bos bij aanleg A13/A16 (gerealiseerd);
- Vergroening openbare ruimte in stenige wijken (in uitvoering, zie target 20 ha. groen);
- Aanleg bijen- en vlinderbermen en waar mogelijk inzetten op ontsnippering bij wegreconstructies (in uitvoering d.m.v. beheerplannen en in voorbereiding het bijenlint i.s.m. Blijdorp en bewoners, zie Uitvoeringsagenda Biodiversiteit);
- Aanleg groene schoolpleinen en moestuinen bij scholen (in uitvoering);
- Uitvoering Rotterdamse Adaptatie Strategie, o.a. door aanleg van extra waterberging in woonwijken en bedrijventerreinen (zie Rotterdams Weerwoord).

Aanleg nieuwe natuur door samenwerkingsverbanden van andere partijen:

- Maatregelen groene rivieroeveren door Rijkswaterstaat t.b.v. Kaderrichtlijn Water (is een blijvende inspanning van Rijkswaterstaat en waterschappen);
- Maatregelen Groene Poort (vergroening oevers Landtong en Europoort) door Havenbedrijf Rotterdam i.s.m. Wereld Natuur Fonds (verantwoordelijkheid Havenbedrijf, voortgang onbekend);
- Tijdelijke natuur op leidingstroken en braakliggende terreinen door Havenbedrijf Rotterdam (is verantwoordelijkheid Havenbedrijf, voortgang niet bekend);
- Uitvoering compensatiemaatregelen bij aanleg nieuwe infrastructuur door Rijkswaterstaat (Blankenburgtunnel en A13/A16) (in uitvoering);
- Aanleg ecologische verbinding nabij De Zweth door provincie Zuid-Holland.

Stimulering vergroening van de stad door de gemeente Rotterdam:

- Bevorderen aanleg begroeide daken door particulieren (met subsidieregeling Groene Daken) (in uitvoering, aantal daken gerealiseerd, onderdeel 'Rotterdam gaat voor groen');

- Bevorderen vergroening stenige wijken door aanleg geveltuinen, gevelbegroeiing en buurtmoestuinen door bewoners en organisaties (diverse initiatieven vanuit Rotterdam gaat voor groen en Rotterdams Weerwoord en andere acties zoals b.v. actie 'tegelwippen');
- Initiatieven van particulieren en organisaties in kader van Stadsinitiatief Rotterdam, zoals Groene Marathon (bijlage 5) (geld van de gemeente voor het maken van de website);
- Vervaardigen van een publieksversie van de Natuurkaart om de kennis over de natuur in de stad te vergroten (folder en link naar kaart op de gemeentelijke website)

Ontwikkeling natuurwaarden d.m.v. aangepast beheer door gemeente Rotterdam en vervolg met uitwerkingen voor stadsdelen of wijken:

- Zowel het beheer van bosplantsoen en het maaibeheer van weg- en slootbermen en grasvelden is door de gemeente aangepast aan de doelstellingen uit de Natuurkaart. Dit betreft de wijken die als 'extensief' in de wijktypologie in de Natuurkaart staan aangegeven. Een goed voorbeeld hiervan is de wijk/stadsdeel IJsselmonde waar tientallen verschillende maairegimes worden toegepast in het beheer. De Natuurkaart is – buiten het beheer - niet per wijk uitgewerkt maar wordt toegepast in projecten in de stad. Bij voorbeeld in de 3 nieuwe ecologische verbindingen (zie antwoord op vraag 2) en de 7 grote stadsprojecten.

Vraag 8:

Op pagina 27 van de Natuurkaart is een ecologische kaart uitgewerkt van de wijk Hillegersberg-Schiebroek. Heeft het college ook zulke kaarten voor andere wijken ontwikkeld? Zo ja, hoe zien deze eruit? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Zoals al in vraag 1 aangegeven, is afgelopen jaren sporadisch ingezet op monitoring. In de Uitvoeringsagenda Biodiversiteit wordt een voorstel gedaan voor structurele en stadsbrede monitoring. Hoewel niet voor alle wijken ecologische kaarten zijn gemaakt, wil dat niet zeggen dat er geen verbeteringen in het wijkgroen hebben plaatsgevonden. Dat is namelijk weldegelijk gebeurd, zoals ook blijkt uit de gerealiseerde projecten bij de beantwoording van vraag 7 of het jaarverslag van Rotterdam gaat voor Groen.

Vraag 9:

In hoeverre worden de inzichten uit de Natuurkaart gebruikt bij de totstandkoming van nieuwe groene zones, en infra- en bouwprojecten in de stad?

Antwoord:

De Natuurkaart wordt gebruikt bij zowel ruimtelijke planvorming als het groenbeheer. Bij infra- en bouwplannen worden naast de wettelijke vereisten (beschermde soorten) ook uitgangspunten t.a.v. natuurwaarden opgenomen en aangeboden aan particuliere ontwikkelaars en bouwers. Bovendien is in 2020 een handreiking natuur inclusief bouwen (NIB) opgesteld die ook als uitgangspunt wordt gebruikt bij gebiedsontwikkeling en bouwplannen.

Vraag 10:

In welke mate zijn de doelen uit de Natuurkaart bereikt? Lopen we op schema of moeten we een tandje bijschakelen.

Antwoord:

De kwantitatieve doelen van de Natuurkaart 2014 zijn voor een belangrijk deel gehaald (zie antwoorden vraag 7). De kwalitatieve doelen, zoals verbetering van de ecologische functies van bestaand groen, zijn lastig vast te stellen omdat die niet gemeten is. Daarom hebben we in de Uitvoeringsagenda Biodiversiteit een voorstel voor stadsbrede monitoring opgenomen. In de Uitvoeringsagenda zijn ook speerpunten opgenomen met voorstel voor meetbaarheid.

Vraag 11:

Momenteel is het college bezig met de uitwerking van de “visie openbare ruimte”, welke plek vinden de ecologische verbindingen en structureren uit de Natuurkaart in deze visie?

Antwoord:

De natuurkaart uit 2014 is integraal opgenomen in de Visie Openbare Ruimte en daarmee dus volwaardig onderdeel van die visie.

De secretaris,

V.J.M. Roozen

Burgemeester en Wethouders van Rotterdam,

De burgemeester,

B. Wijbenga-van
Nieuwenhuizen, l.b.

